

Kohti kestävää käyttäjälähtöistä biotaloutta (ORBIT)

Kilpailukykyinen biotalous edellyttää aineellisten bioresurssien ohella yhä enemmän aineettomia voimavaroja luodakseen ja tuottaakseen tietämystä, mikä auttaa suomalaisia toimijoita sopeutumaan muutoksiin markkina- ja kilpailuympäristössään. ORBIT-konsortio tutkii biotaloutta systeemisen muutoksen näkökulmasta, missä politiikkaohjaus, kuluttajien arvojen ja ostokäyttäytymisen muutokset, kestävän kehityksen periaatteet sekä yritysten strategiavalinnat vaikuttavat tulevaisuuden kehitykseen. Hankkeen neljä työpakettia kohdistuvat: 1) suurten yhteiskunnallisten haasteiden ja politiikka-ajureiden analyysiin, 2) tutkimukseen kulttuurisesta muutoksesta kuluttajien arvoissa ja käyttäytymisessä, 3) metsäbiotalouden muutoksen analyysiin erityisesti liiketoimintaverkostojen näkökulmasta ja 4) tulevaisuuden metsäbiotalouden ennakointiin ja ohjaukseen. ORBIT-konsortion tutkijaryhmä koostuu metsätieteiden, ympäristöekonomian, kuluttajatutkimuksen, strategiatutkimuksen ja tulevaisuudentutkimuksen osaajista, ja monitieteisyys on välttämätön edellytys biotalouden tulevaisuuden kehitysurien tutkimiselle. Yhteinen nimittäjäme on kuitenkin kvantitatiivisen ja ekonometrisen taloustutkimuksen yhdistäminen kvalitatiivisiin (ml. tulevaisuudentutkimus) menetelmiin teollisuuden ja kuluttajamarkkinoiden analysoimiseksi.

Vuoden 2017 aika järjestimme kolme temaattista työpajaa projektin case-tuotteiden ympäriltä eli a) puurakentamisen arvoketjusta, b) kuitupakkausliiketoiminnasta ja c) biokemikaalien ja biojalostamoiden ympäriltä. Työpajoihin osallistui yhteensä 74 edustajaa alan yrityksistä, tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatioista, julkishallinnosta ja kansalaisjärjestöistä. Vuonna 2018 hyödynsimme runsasta työpajamateriaalia ja keräsimme online-kyselyn avulla jatkoanalyysiin tarvittavaa lisämateriaalia. Tavoitteena on hahmottaa biotalouden kehityskulkuihin vaikuttavien politiikkaprosessien ja säätelyn merkitystä sekä kestävän tuotannon ja kulutuksen näkökulmaa myös huomioiden liittymät kiertotalouteen. Koko konsortion yhteisartikkeli aiheesta on viimeistelyvaiheessa.

Keskeisiä meneillään olevia tutkimuksiamme ovat biotalouden toimijaverkoston hahmottaminen ja vertailu Suomen ja Saksan välillä; kuitupakkausliiketoiminnan kehitysurien analysointi, alustavan viitekehityksen kehittäminen kestäville

liiketoimintamalleille systeemissä muutoksessa sekä metsäbiojalostamon mallintaminen. Lisäksi olemme tehneet kaksi synteesimuotoista katsausta liittyen biotalouden kilpailukykytekijöihin ja kestävyysmuutoksen näkymiseen yksityismetsätaloudessa. Projektin tutkijat ovat erittäin aktiivisesti osallistuneet esitelmillään tutkimuskonferensseihin metsäekonomian, kestävyysmuutoksen ja kulutustutkimuksen alueilla. Kansainvälinen liikkuvuusohjelmamme on käynnistynyt aktiivisesti, tavoitteena syventää ORBIT-hankkeen ja sen kansainvälisen yhteistyöverkoston kanssa tehtävää tutkimusta.

Lisätietoja:

- professori Anne Toppinen, Helsingin yliopisto, metsätieteiden osasto, anne.toppinen@helsinki.fi
- professori Lassi Linnanen, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, lassi.linnanen@lut.fi
- professori Markku Ollikainen, Helsingin yliopisto, taloustieteen laitos, markku.ollikainen@helsinki.fi

Lisätietoja nettisivuiltamme: <https://orbitforest.wordpress.com/>